

Herritarren segurtasuna

Delituak eta arau-haustea

Iruñean, hiriko Udaltzaingoak, Foruzaingoak eta Polizia Kidego Nazionalak emaniko datu bateratuen arabera, 2014an guztira 12.214 delitu eta arau-hauste egin ziren. Haien % 64 (7.842) arau-haustek izan ziren, eta % 36 (4.372), delituak. Hala arau-haustek nola delituak aurreko urtean baino gehiago izan ziren.

Delituek, zehazki, % 12 egin zuten gora; batez ere, ebasketek eta indarrez egindako lapurretek gora egin zutelako. Bortxazko edo larderiazko lapurretek, bestalde, behera egin zuten. Arau-haustek % 7 igo ziren; zehazki, ebasketa eta gainerako arau-haustek igo ziren, eta pertsonen aurkako arau-haustek, aldiz jaitsi.

Pertsonen aurkako delituak	180
Lapurreta-delituak bortxa edota larderia erabilita	221
Lapurreta-delituak bortxa erabilita	713
Ondarearen aurkako delituak	2.102
DELITUAK, GUZTIRA	4.372

Arau-haustek: ebasketa	4.391
Pertsonen aurkako arau-haustek	718
Gainerako arau-haustek	2.733
ARAU-HAUSTEAK, GUZTIRA	7.842

Kriminalitatearen bilakaera Iruñean	2011	2012	2013	2014
-------------------------------------	------	------	------	------

Delituak	3.317	3.493	3.884	4.372
Arau-haustek	6.802	6.435	7.321	7.842
GUZTIRA	10.119	9.928	11.205	12.214

Iruñeko Udaltzaingoak 178 lagun atxilotu zituen 2014an, delitu hau edo hura egin zutelakoan. Honatx atxiloteten arrazoi nagusiak: ustezko ebasketak eremu publikoan edo arlo pribatuan egin izana; agintari judizialek edo publikoek erreklamaturiko pertsonen atxilotetak; bortxazko eta larderiazko lapurretak, edota ondasun publikoetan kalteak eragin izana. 2013an, poliziak 131 lagun atxilotu zituen; beraz, 2014an, atxiloteta kopuruak % 35 egin zuen gora.

Erreklamaturia atxilotzea	27
Lapurreta bortxa edota larderia erabilia	21
Eremu publikoan beste objektu batzuk ebastea	19
Ebasketa-delituak	15
Kalteak ondasun publikoetan	12
Osasun publikoaren aurkako delituak	11
Lapurreta-delituak bortxa erabilia	10
Bestelako atxilotetak	63
GUZTIRA	178

	2011	2012	2013	2014
Atxilotu kopuruaren bilakaera	129	140	131	178

Zehaztu gabe	4
--------------	---

	2012	2013	2014
Inputatu kopuruaren bilakaera	15	71	94

Salaketei dagokienez, Udaltzaingoak 7.478 salaketa jaso zituen urte osoan, hau da, aurreko urtean baino 600 gehiago (6.873, 2013an), baina 2011n eta 2012an baino gutxiago, 7.976 eta 8.629 izan baitziren, hurrenez hurren.

Delituak	
Ibilgailu motorduna lapurtzea	35
Ziklomotorea lapurtzea	9
Bizikleta lapurtzea	410
Bortxazko lapurreta	552
Lapurreta bortxa edota larderia erabilita	115
Lapurreta etxebizitzan	20
Atentatua	48
Askatasun sexualaren aurkako delitua	40
Estupefazianteen trafikoa	17
Besterik	613
Tratu txarrak familia-ingurunean	366
Kondena urratzea	44
Jabetza intelektualaren aurka	9
Faltsutzeak	22

DELITUAK, GUZTIRA	2.300
Arau-haustek	
Ebasketa	2.300
Kalteak	645
Partikularren arteko erasoak	369
Mehatxuak, irainak	152
Men ez egitea, erresistentzia	100
Iruzurra	110
ARAU-HAUSTEAK, GUZTIRA	3.676
Bestelako salaketak	
Pertsonen desagertpena	2
Galtzeak	1.386
Ondasunak berreskuratzea	13
BESTELAKO SALAKETAK, GUZTIRA	1.401
Errekisitoriak	
Laguntza, erantzun judiziala	33
Atxilotzeko agindua	68
SALAKETAK, GUZTIRA	7.478

2014an, Iruñeko Udaltzaingoak estupefazianteak atzitzeko 433 akta egin zituen, baina haietako askotan hainbat droga mota harrapatu ziren; beraz, guztira 610 atzipen egin ziren. Akten erdia baino gehiago marihuana-atzipenak izan ziren, eta hirutik bi, estasia. Adingabeen artean, ketamina eta haxixa atzitu ziren

gehien estupefazianteen artean. Adin nagusikoen artean, berriz, marihuana.

Anfetamina	7
Kokaina	57
Kokaina + anfetamina	1
Estasia (MDMA)	178
Haxixa	47
Heroina	13
Ketamina	1
L.S.D.	1
Marihuana	252
Baliogabeak	4
Besterik	18
Speed	31
GUZTIRA	433

Udal-ordenantzak

Iruñeko Udalak eta Udaltzaingoak udal-ordenantzak betetzen ote diren begiratzen dute, hirian bizikidetzara onartu eta herritarren eskubideak nahiz ondasun publikoak errespetatzea ziurtatzeko. 2014an, 1.064 salaketa jarri ziren, udal-ordenantzak hausteagatik; aurreko urtean baino % 25 gutxiago, 1.220 izan baitziren. Eremu publikoan pixa egitea, segurtasun kolektiboa nahastea, auzokideen atsedena trabatzea, eta ibilgailuen joan-etorria nahita oztopatzea dira zehatzen diren portaera nagusiak.

Pixa egitea	634
Segurtasun kolektiboa nahastea	111
Auzokideen atsedena trabatzen duten zaratak egitea	54
Ibilgailuen ohiko joan-etorria nahita oztopatzea	42
Beira jaurtitzea	25
1/92 Legea haustea	18
Eremu publikoan listu egitea	18
Pintadak	12
Esparru publikoetako ondasunak arin hondatzea	12
Zaborrak jaurtitzea	11
Paperak botatzea	10
Entzierroan ibilbidean bideoa grabatzea	10
Salmenta ibiltaria	9
Kartelak	9
Besterik	89
GUZTIRA	1.064

	2010	2011	2012	2013	2014
Salaketen bilakaera	2.559	1.814	1.220	1.405	1.064

DGTra igorritako salaketak, haren eskumenekoak izateagatik

Asegururik ez izatea	427
Zirkulazio-baimenik ez izatea	17
Gidabaimenik ez izatea	40
I.A.T.	400
Marrazkirik ez duten pneumatikoak	47
Homologazio-baldintza teknikoak ez betetzea	73
Gidabaimena iraungia dela gidatzea	76
Beste hainbat kontzeptu	82
GUZTIRA	1.162

Trafikoari buruzko ordenantza

Aparkatzea	
- Udaltzaingoak ezarriak	7.146
Alde Urdineko zaintzaileek ezarriak	25.711
Aparkatzea, guztira	32.983
Alkohola	676
Mugikorra:	408
Gainerakoak	628

Seinaleak	2.098
Ausarkeriaz gidatzea	156
Abiadura	3.389
Zehaztu gabeko artikulua	12
GUZTIRA	40.350

Ostalaritzako arau-haustea

Edukiera	31
Erreklamazio-orririk ez izatea	1
Terraza-elementuak kopurutik gora jartzea	8
Terraza-jarduera ezarritako ordutegitik kanpo egitea	13
Musika 11:00ak baino lehen piztea	7
Terrazak ezarritako ordutegitik kanpo funtzionatzea	6
Itxiera-ordutegia ez betetzea	94
Jarduera bukatzeko ordutegia ez betetzea	9
Terraza edo elementuak kentzeko agindua ez betetzea	2
Terraza-baimenaren baldintzak ez betetzea	1
Terrazan baimenik gabeko elementuak paratzea	1
Terraza baimenik gabe paratzea	7

Garbiketa-baldintzak ez betetzea	1
Adingabeei alkohola saltzea debekatua dagoela idatzitako kartelak ez izatea	3
Jarduera garatzeko arauak ez betetzea	9
Lizentziarik gabe zuzeneko emanaldiak ematea	6
Terraza-eremutik kanpo edaria ateratzen uztea	2
Lokaletik kanpo edaria ateratzen uztea	3
Terraza-elementuak baimenik gabe paratuta izatea	4
Arma zuria establezimendu publikoan eramatea	1
Sarrerak errekgarekin birsaltzea	23
Terrazako elementuren bat bere kokalekutik kanpo izatea	3
GUZTIRA	235

Herritarren Segurtasunari buruzko Legea

Substantzia estupefazianteak eremu publikoan edukitzea	190
Objektu arriskutsuak larderiaz erakustea	2
Eremu publikoan istiluak eragitea	44
Agintaritzaren edo haren agenteen aginduak ez obeditzea	61
GUZTIRA	297

Entzierroa (zezenei deitzea, objektuak eramatea...)	1
Objektuak hondarrera edo/eta ikusleei jaurtitzea.	64
Bigantxari buztanetik heltzea	1
Bideoa entzierroaren ibilbide barnean grabatzea	1
Segurtasun-indarrek entzierroan ezarritako mugak gainditzea	1
Abelburu bat entzierroaren ibilbidean ukitzea	2
Entzierroan gaizki portatzea	1
Entzierroaren ibilbide barneko toki debekatuetan egotea	1
Bigantxen gainera igotzea	1
Entzierroan abelburuei deitzea	3
Zaborrak entzierroaren ibilbidera botatzea, behin garbi dagoenean	1
GUZTIRA	77

Beste ordenantza batzuk

Merkatu txikia

Baimendutakoa baino toki handiagoa okupatzea merkatu txikian	2
Merkatu txikiko postua baimenik ez duen pertsona batek okupatzea	2
Merkatu txikiko postua behar bezala garbia uztea	3
Merkatu txikian gauzak saltzea ordutegitik kanpo	1

Merkatu txikiko postua ordutegitik kanpo abandonatzea	2
GUZTIRA	10

Mankomunitatea

Hondakinak zabor-dukiontzietatik ateratzea	2
GUZTIRA	2